

ŠIAULIŲ *kras*

2026 m. rugpjūčio 7 d., penktadienis

Nr. 62 (8994)

Šiaulių apskrities ir miesto laikraštis

Leidžiamas nuo 1990 m.

1,10 Eur

Keleiviams – kelionės moderniais traukiniais

Naujos kartos „Stadler Flirt“ traukiniai keliones pradės jau šį rudenį.

3 p.

STT įtarimų sulaukė buvę Radviliškio tarybos nariai

3 p.

KURJERIS

PALAIKOTA KAZIMIRA PRUNSKIENĖ

Antakalnio kapinėse ketvirtadienį palaidota pirmoji nepriklausomos Lietuvos premjerė, Nepriklausomybės Akto signatarė Kazimira Prunskienė.

Amžinojo poilsio pirmoji Lietuvos premjerė atguls Signatarų kalnelyje. Prie kapavietės buvo sakomos atsisveikinimo kalbos, velionė pagerbta tylos minute. Nuleidžiant urną į žemę, nuskambėjo trys salvių šūviai, sugiedotas Lietuvos himnas. Trečiadienį ir ketvirtadienį atsisveikinti su K. Prunskiene Šv. Jonų bažnyčioje ėjo premjeras Mindaugas Sinkevičius, Seimo pirmininkas Juozas Olekas, kiti valstybės vadovai. Į paskutinįją kelionę jos išlydėti vyko ir artimieji, bendražygiai, Nepriklausomybės Akto signatarai.

Jungtinės Tautos pranešė, kad liepos mėnesį Ukrainoje užfiksuotas didžiausias civilių gyventojų mirčių skaičius nuo 2022 m. balandžio.

ELTA inf.

SENTENCIJA

Rankos, suteikiančios pagalbą, švelnesnės negu besimeldžiančios lūpos.

R. G. Ingersolas

Šiandien –
priedas

PUBLIKA

Bibliotekoje auga derlius, o medų neša bitės

Šiaulių Povilo Višinskio bibliotekos laiptų aikštelės pakeliamose lysvėse noksta pomidorai, kvepia prieskoninės žolelės, o ant stogo aviliuose dūzgia bitės. Daržotėką sumanė, įrengė ir pasodino patys darbuotojai – dabar jau mėgaujasi sava mėtų arbata. Medutekos avilius prižiūri miesto bičių specialistai. Jau netrukus, rugpjūčio pabaigoje, vyks medkopis.

Živilė KAVALIAUSKAITĖ
zivile@skras.lt

Pirmasis derlius

Daržotekos idėja kilo Informacinių, edukacinių ir kultūrinių paslaugų skyriaus vedėjai Gerdai Žymantaitei-Magalinskei. Lankydamasi užsienio bibliotekose ji atkreipė dėmesį į bendruomeninius daržus. Parsivežtą naują idėją ėmėsi įgyvendinti Šiauliuose. Biblioteka kiemo neturi, bet sumanymui pasitarnavo po renovacijos atsiradusi dengta patalpa – laiptų aikštelė.

Augalus Daržotėkai sunešė patys darbuotojai. Kitamet svarsto pasiūlyti lysves sodinti bendruomenei – bibliotekos partneriams, visuomeninėms organizacijoms.

Vyr. bibliotekininkės Milda Kazernovičiūtė ir Singa Dūminytė su kolegomis procesą rūpinosi nuo pat pradžių.

„Tuščia erdvė padiktavo, ką galėtume pastatyti, paieškojome idėjų internete“,

„Lietuvoje kasmet blogėja aplinkosauginė situacija ir jos perspektyvos, todėl matome būtinybę šviesti visuomenę, atkreipdami dėmesį į bioįvairovės nykimą. Vienas tokių sprendimų – miesto bitininkystė“, – sako Rūta Strainienė, Povilo Višinskio bibliotekos projektų kuratorė.

– sako Milda. Lysves bibliotekos ūkio skyrius sukalė naujai, o suoliukus atnaujino senus.

Daržas pradėtas sodinti gegužės pradžioje.

„Susikūrė bibliotekos daržininkų grupė, pasidairėme, kas ką turi namuose, soduose ir sunešėme į bendrą erdvę“, – sako Singa.

Kad nebūtų chaoso, į vienas lysves susodino vaistines žoles, prieskonius, į kitas daržoves – pomidorus, paprikas ir kitus augalus. Atsižvelgė į auginimo sąlygas – kam reikia daugiau saulės, kam tiks pavėsis.

Augalų įvairovė gausi. Auga dump-lainis, imbieras, rūgštytės, kraujažolės, ežiulės, česnakai, žemuogės, petražolės, bazilikai, medetkos, avietbraškės... Vazonuose tarpsta moliūgai – Helovynui tikimasi turėti savų moliūgų. Ir tai – tik dalis Daržotekos.

Kai kurie augalai jau naudojami – kolektyvas geria džiovintų mėtų arbatą. Mėtas planuojama naudoti edukacijoms „Kvepianti emocija“.

Į prarėtėjusias lysves bus sodinamos rudeninės gėlės – netrukus tuščios žemės neliks.

Nukelta į 5 psl.

Poilsio Lenkijos Baltijos pajūryje saulė nelepino

Vos įvažiavus į Malborką, jau atsiveria įspūdingas pilies vaizdas.

Jei vasarą norisi atostogų nuotykių, tačiau nėra galimybių išvykti kur nors toliau, akys krypta į Baltijos jūros pakrantę. Mes pasirinkome lenkišką pajūrį ir automobiliu patraukėme Gdanską link. Vylėmės pailsėti Sopoto kurorte, tačiau prastas oras planus sujaukė. Deja, nuo oro ir lietaus priklausoma ne tik mūsų Palanga, bet ir kiti Baltijos jūros kurortai. Kelionė nenuvylė, tačiau iš poilsinės tapo pažintine. Tik mažų kainų rojumi vadinama Lenkija pajūrio krašte tokia visai nepasirodė.

Nukelta į 6 psl.

Visose rajono mokyklose veiks dronų valdymo būreliai

Artūro STRUPO nuotr.

Į kvalifikacijos tobulinimo kursą „Bepiločių orlaivių instruktorių rengimo programa“ išvyko pirmoji vienuolikos Šiaulių rajono savivaldybės mokyklų mokytojų grupė.

Nuo rugsėjo 1-osios visose Šiaulių rajono savivaldybės mokyklose startuoja nauja neformaliojo švietimo programa mokiniams, norintiems mokytis valdyti bepiločius orlaivius.

Programa rajono savivaldybės mokyklose rajono mokiniams suteiks galimybių susipažinti su naujais, ateities perspektyvos turinčiomis technologijomis. Bepiločius orlaivius pilotuoti mokiniams bus ne tik įdomu, bet ir naudinga.

Bepiločiai orlaiviai naudojami visur: nuo kino industrijos ir nekilnojamojo turto iki žemės ūkio, logistikos, karybos ar gelbėjimo operacijų. Europoje vis daugiau šalių įveda aiškesnį dronų reguliavimą, o tai reiškia viena – ši sritis bręsta ir

profesionalėja. Kartu auga ir kvalifikuotų operatorių poreikis.

Todėl Šiaulių rajono savivaldybės vadovai, švietimo specialistai ėmėsi iniciatyvos pradėti diegti mokyklose naują šiuolaikišką, vaikus labai dominančią neformaliojo švietimo programą.

Rugpjūčio 3 dieną į kvalifikacijos tobulinimo kursą „Bepiločių orlaivių instruktorių rengimo programa“ išvyko pirmoji Šiaulių rajono savivaldybės mokyklų pedagogų grupė. Penkių dienų kursuose, kuriuos veda profesionalūs lektoriai, turintys civilinių ir karybos dronų pilotavimo patirties, dalyvauja mokytojai iš Šiaulių rajono Kuršėnų Stasio Anglickio progimnazijos, Kairių jungtinės mokyklos, Gruzdžių gimnazijos,

Voveriškių mokyklos, Kuršėnų Pavenčių mokyklos-daugiafunkcio centro bei Ginkūnų Sofijos ir Vladimiro Zubovų progimnazijos.

Kiti vienuolika mokytojų iš Kuršėnų Stasio Anglickio progimnazijos, Kužių mokyklos, Dubysos aukštojo mokyklos, Kuršėnų Daugėlių progimnazijos, Kuršėnų Lauryno Ivinskio gimnazijos, Kuršėnų Pavenčių mokyklos-daugiafunkcio centro, Ginkūnų Sofijos ir Vladimiro Zubovų progimnazijos ir Meškuičių mokyklos šiuos kursus lankys rugpjūčio 10–14 dienomis. Šiuos mokymus rajono mokytojų organizuoja Šiaulių rajono švietimo pagalbos tarnyba.

Šiaulių rajono savivaldybės inf.

Bibliotekoje auga derlius, o medų neša bitės

Atkelta iš 1 psl.

Daržas moko pažinti aplinką – prie augalų įsmeigtos kortelės su pavadinimais. Daržtekos knygų lentynoje galima rasti knygų ir, įsitaisius ant suolelio tarp augalų, paskaityti.

Laistymu ir ravėjimu rūpinasi visas bibliotekos kolektyvas. Pagal nustatytą tvarkaraštį kiekvieną savaitę yra atsakingas atskiras skyrius: prižiūri tvarką, laisto.

„Daržas kelia daugiau džiaugsmo nei rūpesčių. Malonu, turint pertraukėlę, išėiti į kitą erdvę, pabūti tarp augalų, pailsinti akis, pasisemti naujų idėjų“, – sako bibliotekininkės.

Pasidairyti į lysves užsuka ir skaitytojai. Atveda vaikus, augalais pasidomi ir senjorai – ne visi turi galimybių daržoves auginti mieste.

Daržotekoje vyko ir renginių: rašytojos Sandros Bernotaitės organizuoti poezijos skaitymai „Poezija nemirtingoji“, bibliotekos klubo susitikimas.

Medus ant stogo

Šalia bibliotekos pastato, keliaujant parko link, prasideda Medutekos teritorija. Čia pastatyti du vabzdžių nameliai, trys pakeliamos žydinčių augalų lysvės. Ant bibliotekos stogo nuo birželio 4 dienos dviejuose aviliuose dūzgia draugiškos Bakfasto porūšio bitės.

Rūta Strainienė, bibliotekos projektų kuratorė, sako, kad biblioteka daug dėmesio skiria tvarumui, ekologijai, aplinkosaugai.

„Šiauliai yra vidurio Lietuvos zonoje, kurioje labai daug monokultūrų, kviečių, rugių, rapsų, laukuose nėra plėviasparnių, kitų vabzdžių, faktiškai tai yra dykros. Aplinkosauginė būklė labai blogėja, todėl miestai tampa galimybe

užtikrinti gerą aplinką. Mieste yra nuosavų namų, kuriuose auga įvairūs augalai, yra viešųjų zonų, gėlynų, kur bitės gali rasti nektaro. Tai – būdas realiai žmonėms parodyti, kaip mieste galima pagerinti tiek augalų, tiek bičių būklę“, – sako R. Strainienė.

Biblioteka įsikūrusi palankioje strateginėje vietoje: šalia – centrinis miesto parkas, Zubovų parkas, auga liepos, klevai.

„Norėdami populiarinti miesto bitininkystę, sugalvojome parengti projektą, Šiaulių miesto savivaldybės Aplinkos skyrius suteikė finansavimą, šiemet turime du avilius. Bitės yra gyvybingos, sveikos. Planuojame, kad ir medaus bus nemažai“, – sako R. Strainienė.

Bitės ant stogo prižiūri projekto partneriai Urbanbee.lt, miesto bitininkystės pradininkai.

„Įtraukiame ir savanorius, padeda du gimnazistai iš Didždvario gimnazijos. Pagrindinis komandos vadas Paulius kartkartėmis atvyksta, atlieka didžiulius darbus“, – sako R. Strainienė.

Jos žiniomis, bitės Šiauliuose ant stogo dar turi Neaustinių medžiagų fabrikas, viena iš įmonių Laisvojoje ekonominėje zonoje.

Viešas medkopis bibliotekoje vyks rugpjūčio 26 dieną. Bus galima savo akimis pamatyti, kaip medus iš korių tykšta peršviečiame medskyje. Ne tik pamatyti, bet ir paragauti. Vėliau medus bus naudojamas kaip bibliotekos prizas.

Aviliai, sako R. Strainienė, tik viena iš veiklų. Rudenį prasidės edukacijos vaikams ir suaugusiems: dalyviai sužinos, kaip prisidėti prie bičių ir kitų vabzdžių tinkamos aplinkos užtikrinimo, ekskursijose bus ieškoma žaliųjų bičių ganyklų, kalbama apie bičių produktų naudą žmogaus

Vyr. bibliotekininkės Singa Dūminytė (kairėje) ir Milda Kazernovičiūtė Daržotekoje.

sveikatai.

„Būtų gerai, kad ir gyventojai pradėtų auginti bites mieste. Vokietijos laboratorijoje yra daryti tyrimai, nustatantys pesticidų kiekį meduje. Miesto bičių medus yra netgi geresnės kokybės negu laukų medus“, – sako R. Strainienė.

Nemažai miesto avilių yra Klaipėdoje, Vilniuje, Kaune, užsienyje tokia bitininkystės forma taip pat labai populiari.

Prie bibliotekos avilių yra įrengtos kameros, bičių gyvenimas transliuojamas ekrane fojė. Aviliai labai gerai matosi iš trečiame aukšte įsikūrusios Muzikos svetainės – vaizdas kviečia poilsui ir meditacijai.

Gamtoje viskas susiję

R. Strainienei svarbu šviesti visuomenę ne tik apie bites, bet ir augalų įvairovę. Prie bibliotekos sudygo grikliai, ateityje turėtų žydėti ir kiti nektaringi augalai: facelijos, bandreniai, raudonėliai, veronikūnai.

„Norėtusi, kad Šiaulių želdynuose būtų galvojama ne tik apie vizualinį grožį ir ne tik kaina nulemtą struktūrą, bet būtų prisimenama, kad šalia mūsų gyvena įvairūs vabzdžiai – ne tik bitės. Dabar gėlynuose dažnai būna vienerūšiai augalai. Galbūt žmonėms gražu, bet funkcija turėtų būti platesnė, naujo požiūrio. Vakarių Europos miestuose paliekami natūralūs pievų plotai, ne-

pjaunama. Gal kitiems negražu, balandos, dilgėlės, bet taip užtikrinama ekosistemos įvairovė.“

Savaitgalį R. Strainienė apžiūrėjo Vilniaus želdynus. Palei Nerį pamatė įvairovę – sodintus dekoratyvinius ir natūralius augalus, paliktus krūmus, pievas.

„Apie tai turėtų būti galvojama ir Šiauliuose. Želdynai šiek tiek gražėja, bet apie aplinkosauginius dalykus galvojama per mažai, – svarsto R. Strainienė. – Reikalingos vietos, kuriose gyventų laukiniai vabzdžiai. Žmogus labai dažnai turi utilitarinį požiūrį: viskas, kas man naudinga, yra gerai, o visa kita – ne. Iš tikrųjų, norint, kad aplinka būtų sveika, stabili, gerovė turi būti užtikrinama visiems. Miesto aplinka be gyvybės – žmonės jaučia, kad jos reikia, ar tai būtų Daržoteka, ar bitės. Nereikia įmantrybių, reikia gyvo prisilietimo.“

R. Strainienė aktyviai domisi aplinkosauga, aplinkosaugine veikla užsiima ir laisvalaikio.

„Kaip bebūtų liūdna, gamtinės, ekologinės situacijos duomenys blogėja. Paukščių skaičius mažėja, nes mažėja vabzdžių, vabzdžių mažėja, nes trūksta mitybinės bazės, viskas purškama, chemizuojama. Ratas užsisuka. Atrodo, visko turime, ekonominis gyvenimas gerėja, bet sveikatos rodikliai gerėja ne visi. Gamtoje viskas yra susiję“, – mano R. Strainienė.

Šiemet sukaupus patirtį, tikimasi, kad Meduteka tęs gyvavimą ir kitamet.

Aviliai skirti supažindinti su biologinės įvairovės svarba, miesto bitininkyste.

Daržoteka įsikūrusi bibliotekos laiptų aikštelėje.